

Pilar 3
Offentliggjøring av risiko-, kapitalstyring- og finansiell
informasjon for Sandnes Sparebank konsernet
31. desember 2022

Innhold

Innledning.....	5
Formål med dokumentet	5
Overordnede mål	5
Soliditet	5
Kapitaldekning.....	5
Ansvarlig kapital	6
Andre forhold	7
Uvektet kjernekapitalandel / Leverage Ratio.....	8
Kapitalkrav.....	8
Myndighetsbaserte kapitalkrav.....	8
Beregningsgrunnlag.....	9
Kredittrisiko	9
Markedsrisiko	10
Operasjonell risiko.....	10
CVA (Credit Value Adjustments).....	10
Beregningsgrunnlag.....	10
Styring og kontroll av risiko	11
Regelverk.....	11
Vurdering av samlet kapitalbehov (ICAAP)	12
Organisering av risikostyringsfunksjonen	12
Kredittrisiko	13
Strategi og prosess for styring og kontroll av risiko	13
Utlån til kunder.....	14
Plassering av overskuddslikviditet.....	15
Omfang og egenskaper til risikorapportering og målesystemer.....	15
Konsentrasjonsrisiko	15
Markedsrisiko	16
Strategi og prosess for styring og kontroll av risiko	16
Omfang og egenskaper til risikorapportering og målesystemer.....	17
Retningslinjer og rutiner for overvåking og bruk av sikkerhetsstillelse	17
Operasjonell risiko.....	17
Oppfølging av hendelser	17
Opplysninger om ulike risikokategorier	17
Kredittrisiko	17
Definisjon av mislighold og verdifall.....	17

Fordeling av engasjement	18
Markedsrisiko	21
Renterisiko.....	21
Valutarisiko.....	22
Investeringer.....	24
Likviditetsrisiko.....	25
Operasjonell risiko.....	27
Opplæring fra- og samarbeid med Eika gruppen	28
Autorisasjon.....	28
IKT sikkerhet	28
Utkontraktert virksomhet	29
Antihvitvaskarbeid.....	29
Bærekraft.....	30
Internkontroll	30
Internrevisjon	30
Uønskede hendelser.....	30
Foretak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett	30
Bankens retningslinjer for godtgjørelsespolitikk.....	31
Vedlegg - øvrige pliktige tabeller.....	33

Tabelloversikt

Tabell 1 - Mål 2021-2024.....	5
Tabell 2 - Kapitaldekning	6
Tabell 3 - Ansvarlig kapital.....	6
Tabell 4 - Oversikt over hybrid- og tilleggskapital	7
Tabell 5 - Beregning av ansvarlig kapital	7
Tabell 6 - Uvektet kjernekapitalandel	8
Tabell 7 - Kapitalkrav pilar 1	8
Tabell 8 - Beregningsgrunnlagsmetoder	9
Tabell 9 - Detaljert informasjon om beregningsgrunnlag	11
Tabell 10 - Kategorier av uønskede hendelser	17
Tabell 11 - Kreditteksponering - mål og utvikling.....	19
Tabell 12 - Samlet engasjement per engasjementstype	20
Tabell 13 - Samlet engasjementsoversik fordelt på kundegrupper	21
Tabell 14 - Samlet engasjementsoversikt fordelt geografisk	21
Tabell 15 - Renterisiko	22
Tabell 16 - Etterlevelse av løpetid	22
Tabell 17 - Valutaeksponering	23
Tabell 18 - Stresstest av markeds- og likviditetsporteføljene	24
Tabell 19 - Investeringer	24
Tabell 20 - Verdsettelseshierarki.....	24
Tabell 21 - Netto verdiendring aksjer	25
Tabell 22 - Mål for LCR og NSFR	27
Tabell 23 - Forfallsprofil til likviditets- og markedsporteføljene	27
Tabell 24 - Overføring av boliglån til SSB Boligkreditt.....	31
Tabell 25 - Informasjonsplikt for foretak som har eierinteresser i foretak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett.....	31
Tabell 26 - Godtgjørelse for regnskapsåret - skjema EU REM1.....	32
Tabell 27 - EU KM1	33
Tabell 28 - EU OV1.....	34

Figuroversikt

Figur 1 - Oversikt styringsdokumenter	12
Figur 2 - Organisasjon.....	13
Figur 3 - Elementer som kan gi konsentrasjonsrisiko.....	15
Figur 4 - Andel av totale utlån til personkunder	20
Figur 5 - Samlet valutaeksponering i forhold til satte rammer	23
Figur 6 - Rammeverk for kapitalplan	25
Figur 7 - Likviditetsindikator LCR	26
Figur 8 - Likviditetsindikator NSFR.....	26
Figur 9 - Forfallsprofil og målsetting	27
Figur 10 - Operasjonelle risikoer	28

Innledning

Formål med dokumentet

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter åttende del av kapitalkravsforordningen (CRR (EU) 2013/575), jf. Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV del XI. Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2022 med mindre annet fremgår. Periodisk informasjon om kapitaldekning og minimumskrav til ansvarlig kapital vil i tillegg være tilgjengelig i bankens kvartalsrapporter. Ved ny informasjon som kan ha vesentlig betydning for vurdering av bankens finansielle stilling, vil dette dokumentet bli oppdatert løpende.

For supplerende opplysninger om finansiell stilling og utvikling vises det til bankens års- og kvartalsrapporter som offentliggjøres løpende på bankens hjemmeside (dengulebanken.no).

Med omtale av banken og/eller konsern i dette dokumentet menes konsernet Sandnes Sparebank. Med begrepet morbank menes Sandnes Sparebank.

Overordnede mål

Sandnes Sparebank har som overordnet mål å være en lønnsom og selvstendig sparebank. Dette nedfeller seg blant annet gjennom bankens strategiske mål som blant annet innbefatter følgende for perioden frem til 2024:

Tabell 1 - Mål 2021-2024

	Mål
Volumvekst utlån	≥ 5 %
Rentenetto	≥ 1,7 %
Kostnadsprosent	≤ 42%
Andel Provisjonsinntekter	≥ 0,20 %
Tap i % av forvaltningskapital	≤ 0,1 %
Egenkapitalavkastning etter skatt	≥ 10%
Ren kjernekapital	

Banken har løpende oppfølging av ulike risikoer som kan hindre måloppnåelse. Risikoene vurderes både ut fra sannsynlighet for at de inntreffer samt konsekvens gitt at de inntreffer. Dette arbeidet gjøres både på et overordnet nivå og avdelingsvis.

Soliditet

Kapitaldekning

Kapitalkravene i CRD IV ble gjort gjeldende i Norge fra juli 2014. Rapportering av kapitaldekning under CRD IV bygger på rapportering under CRD III, men krever mer detaljert informasjon. Norsk rapportering bygger på standarder utarbeidet av European Banking Authority (EBA).

Finansforetakene i Norge reguleres av finansielle myndigheter, blant annet med krav til kapitaldekning, for å sikre at foretakene vurderer og styrer risiko på en tilstrekkelig måte og er robuste overfor alvorlige økonomiske sjokk.

Regelverket for kapitaldekning inneholder tre deler:

Pilar 1 – som definerer minimumskrav til ansvarlig kapital og beskrivelse av hvordan risikovektet engasjement skal beregnes samt hva som er gjeldende kapital i foretaket

Pilar 2 – intern helhetlig vurdering av kapitalbehovet inklusive risikostyring, internkontroll og interne prosesser som vurderes å utgjøre risikoer som ikke i tilstrekkelig grad er fanget opp i pilar 1.

Pilar 3 – krav til offentliggjøring av finansiell informasjon slik at markedet kan vurdere risiko- og kapitalstyringen i foretaket.

Sandnes Sparebank konsernet oppfyller både minimumskrav fra myndighetene vedrørende kapitaldekning samt sine interne kapitalmålsettinger og har gjenopprettingsplaner som viser at banken er robust mot alvorlige økonomiske tilbakeslag..

Tabell 2 - Kapitaldekning

	SSB Boligkreditt		Morbank		Konsern	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Beregningsgrunnlag	4.945.397	3.969.327	12.002.127	12.894.272	16.638.484	16.689.252
Ren kjernekapital	1.006.350	640.309	2.331.337	2.332.371	2.956.132	2.765.864
Kjernekapital	1.006.350	640.309	2.431.337	2.432.371	3.064.973	2.874.225
Ansvarlig kapital	1.006.350	640.309	2.797.594	2.631.889	3.443.024	3.084.677

Ansvarlig kapital

Bankens ansvarlige kapital består ulike typer kapital, og ved utgangen av 2022 var bankens kapital som følger:

Tabell 3 - Ansvarlig kapital

	SSB Boligkreditt		Morbank		Konsern	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Ren kjernekapital	1.006.350	640.309	2.331.337	2.332.371	2.956.132	2.765.864
Hybridkapital			100.000	100.000	108.841	108.361
Tilleggskapital			366.257	199.518	378.051	210.452
Ansvarlig kapital	1.006.350	640.309	2.797.594	2.631.889	3.443.024	3.084.677
Beregningsgrunnlag	4.945.397	3.969.327	12.002.127	12.894.272	16.638.484	16.689.252
Ren kjernekapital	20,3 %	16,1 %	19,4 %	18,1 %	17,8 %	16,6 %
Kjernekapital	20,3 %	16,1 %	20,3 %	18,9 %	18,4 %	17,2 %
Kapitaldekning	20,3 %	16,1 %	23,3 %	20,4 %	20,7 %	18,5 %

Banken har utstedt to ansvarlige lån som utgjør tilleggskapitalen, samt en fondsobligasjon som utgjør bankens hybridkapital. De ansvarlige lånene har forfall i 2028, men kan bli innfridd i 2023. Fondsobligasjonen er evigvarende og utstedt i 2018, men med innløsningsrett. Obligasjonen kan ikke kreves innfridd av obligasjonseierne og banken kan kun innfri med Finanstilsynets samtykke. I tillegg kan renten på fondsobligasjonen under visse forutsetninger kanselleres.

Tabell 4 - Oversikt over hybrid- og tilleggskapital

	Fast/flytende	Ticker	Spread over 3m Nibor	Første mulige innløsningsdato
Ansvarlig lån				
NO0010816101	FRN	SADG 75	1,550	16.02.2023
NO0010834310	FRN	SADG 80	1,900	16.10.2023
NO0012643297	FRN	SADG 87	2,200	01.12.2027
Fondsobligasjon				
NO0010832553	FRN	SADG 79	3,700	21.09.2023

Tabell 5 - Beregning av ansvarlig kapital

	Boligkreditt		Morbank		Konsern	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Egenkapitalbeviskapital	427.600	227.600	230.149	230.149	230.149	230.149
Egenbeholdning egenkapitalbevis			-20.694	-20.952	-20.694	-20.952
Sparebankens fond			870.700	867.200	870.700	867.200
Øvrig egenkapital	580.680	413.299	1.683.256	1.434.516	1.986.463	1.790.027
Avsatt utbytte			126.720	111.921	126.720	111.921
Avsatt kundeutbytte			59.963	51.682	59.963	51.682
Egenkapital (Eksklusiv hybridkapital)	1.008.280	640.899	2.950.094	2.674.516	3.253.301	3.030.027
Fradrag for eierskap i ikke vesentlige eirandeler i finansiell sektor			-409.460	-155.877	-55.663	-47.309
Andre fradrag for eierskap i vesentlige eierandeler i finansiell sektor					-24.228	-23.761
Fradrag forsiktighetsbasert verdiansettelser	-972	-590	-7.349	-4.800	-5.846	-4.557
Andra fradrag etter særskilt vedtak					-1.021	-762
Fradrag manglende dekning misligholdte eksponeringer (MLC)			-45		-45	
Fradrag for avsatt utbytte			-126.720	-111.921	-126.720	-111.921
Fradrag for avsatt kundeutbytte			-59.963	-51.682	-59.963	-51.682
Fradrag for goodwill og andre immaterielle eiendeler	-958		-15.220	-17.866	-23.682	-24.171
Sum ren kjernekapital	1.006.350	640.309	2.331.337	2.332.370	2.956.133	2.765.864
Fondsobligasjon og hybridkapital			100.000	100.000	108.841	108.361
Sum kjernekapital	1.006.350	640.309	2.431.337	2.432.370	3.064.974	2.874.225
Ansvarlig lånekaptial (eks. påløpte renter)			367.000	200.000	378.051	210.452
Fradrag for eierskap i ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor			-743	-482		
Ansvarlig kapital	1.006.350	640.309	2.797.594	2.631.888	3.443.025	3.084.677

Andre forhold

Bankens forstanderskap gir bankens styre årlig fullmakt til å ta opp ansvarlig lån og fondsobligasjon. Inkludert i denne fullmakten ligger også fullmakt til å kjøpe tilbake eksisterende ansvarlige lån eller innfri eksisterende fondsobligasjon. Fullmakten gjelder utstedelser opp til MNOK 800.

Banken har også fått fullmakt til å både utstede og kjøpe tilbake inntil 10 % av bankens egenkapitalbevis.

Alle beskrevne fullmakter fornyes årlig ved ordinært forstanderskapsmøte.

Uvektet kjernekapitalandel / Leverage Ratio

Finansforetaksloven §14-4 ([Link](#)) legger opp til at Finansdepartementet kan fastslå nivåer på uvektet egenkapitalandel som norske banker og kredittforetak skal overholde. Minstekravet til uvektet kjernekapitalandel (UKA) er fastsatt til 3 prosent. Alle banker skal i tillegg ha en uvektet kjernekapitalandelsbuffer på minst 2 prosent. Systemviktige banker skal utover dette ha en uvektet kjernekapitalandelsbuffer på minst 1 prosent. Foretak som ikke oppfyller bufferkravet, må sende Finanstilsynet en plan med tidsramme for nødvendig økning av foretakets uvektede kjernekapitalandel.

Tabell 6 - Uvektet kjernekapitalandel

	Konsern
<u>Uvektet kjernekapitalandel</u>	<u>9,0 %</u>

Kapitalkrav

Myndighetsbaserte kapitalkrav

I henhold til Finansforetaksloven §skal norske banker til enhver tid ha en andel ren kjernekapital som utgjør minst 4,5 %. Samtidig skal kjernekapital til enhver tid utgjøre minst 6 % av samme beregningsgrunnlaget, og ansvarlig kapital skal til enhver tid minst utgjøre 8 % av det samme beregningsgrunnlaget.

Dette medfører at banken forholder seg til et følgende **absolutt** kapitalkrav (Pilar 1):

Tabell 7 - Kapitalkrav pilar 1

Kapitalkrav	
Ren kjernekapital	4,50 %
Kjernekapital	6,00 %
Ansvarlig kapital	8,00 %

I tillegg er det gjennom CRD IV regelverket vedtatt en rekke bufferkrav som banken også må dekke. Disse bufferkravene er i Norge fastsatt i Finansforetaksloven. Samtlige bufferkrav skal dekkes gjennom **ren kjernekapital**.

Bevaringsbuffer er fastsatt til 2,5% i tillegg til ren kravet til ren kjernekapital. I tillegg er det fra 2019 innført **systemrisikobuffer**. Denne er pt p 3% og er ventet økt til 4,5% fra utgangen av 2023.

Motsyklisk kapitalbuffer vurderes og fastsettes av Finansdepartementet kvartalsvis, etter anbefalinger fra både Finanstilsynet og Norges Bank. Nivået på bufferen kan settes fra 0 % til

2,5 %. Dersom myndighetene velger å øke nivået på bufferen har de i utgangspunktet 12 måneders varslingsfrist overfor bankene, men denne kan i særlige tilfeller fravikes (det samme gjelder også den øvre grensen på 2,5 %).

Fra og med 13. mars 2020 vedtok Finansdepartementet Norges Banks tilrådning om å senke bufferkravet fra 2,5% til 1%. Dette ble gjort for å bidra til at norske banker fortsetter å låne ut til personkunder og bedrifter etter starten av koronakrisen. Den raske nedsettelsen viser at bufferen brukes for det den er ment å skulle ivareta – at banker bygger opp ekstrakapital i oppgangstider som kan tæres på i utfordrende tider. Nivået er på 2,0% og blir økt til 2,5% fra utgangen av mars d.å.

Bufferkrav for systemviktige banker er fast, men myndighetene kan til en viss grad justere nivået ettersom det er de nasjonale myndighetene som avgjør **hvilke** banker som er systemviktige. Det er Finansdepartementet som avgjør hvilke banker som skal klassifiseres som systemviktige, og som dermed må forholde seg til dette kravet.

Systemviktige finansinstitusjoner må forholde seg til en kapitalbuffer på 2 %. Sandnes Sparebank er ikke vurdert som systemkritisk, noe som innebærer at Sandnes Sparebank **ikke** forholder seg til krav om kapitalbuffer for systemviktige finansinstitusjoner.

Pilar 2 krav skal også dekkes gjennom ren kjernekapital, og vil være individuelt fra bank til bank. Dette fremkommer i rundskriv 12/2016. Her fremkommer det også at bufferkravene må dekkes med «god margin». Finanstilsynet reduserte i mai 2020 pilar II påslaget for Sandnes Sparebank fra 2,5% til 2,1% gjeldende fra 30. juni 2020.

Beregningsgrunnlag

Alle bankens eiendeler inngår i beregningsgrunnlaget for beregning av kapitaldekning.

Sandnes Sparebank bruker følgende metoder for utarbeidelse av beregningsgrunnlaget:

Tabell 8 - Beregningsgrunnlagsmetoder

Risiko	Metode
Kreditrisiko	Standardmetoden
Markedsrisiko	Standardmetoden
Operasjonell risiko	Basismetoden
CVA	Standardmetoden

Kreditrisiko

Sandnes Sparebank bruker standardmetoden for beregning av regulatorisk kapital for kreditrisiko. Nedskrivning for tap foretas i henhold til IFRS 9. En individuell nedskrivning foretas når det foreligger **objektive indikasjoner** for at et utlån har verdifall som følge av svekket kredittverdighet. Den individuelle nedskrivningen blir reversert når tapet er redusert og objektivt kan knyttes til en hendelse inntruffet etter nedskrivningstidspunktet.

Alle utlån som ansees som vesentlige blir vurdert individuelt for å se om det foreligger objektive bevis for verdifall. Det er ingen utfyllende lister over eksempler på objektive

hendelser, men i all hovedsak dreier dette seg om kundespesifikke eller markedsrelaterte hendelser som har vesentlig innvirkning på kundens finansielle situasjon og fremtidig inntjening.

Enkeltutlån vurderes for nedskrivning dersom det foreligger objektive bevis for:

- Vesentlige finansielle problemer hos debitor
- Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd
- Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtale, endringer i rentesats eller i andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor

- Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandlinger, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling.

Det avgjørende for hvorvidt det skal foretas nedskrivning er hvorvidt tapshendelsen medfører at banken på måletidspunktet vurderer utlånets fremtidige kontantstrøm som lavere enn ved forrige måling.

Markedsrisiko

Sandnes Sparebank setter ikke av pilar I kapital for markedsrisiko idet banken har lite aksjeinvesteringer og stort sett obligasjoner med flytende rente.

Operasjonell risiko

Sandnes Sparebank benytter basismetoden ved beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko. Dette betyr at beregningsgrunnlaget består av gjennomsnittlig inntekt siste 3 år multiplisert med 12,5. Kapitalkravet utgjør 15 % av dette beregningsgrunnlaget. Det er konsernets samlede inntekter som benyttes ved beregning av kapitalbehovet.

CVA (Credit Value Adjustments)

Som et resultat av erfaringene fra finanskrisen er det etablert et CVA element som inngår i bankenes totale beregningsgrunnlag. CVA-risiko er særskilt omtalt i CRRR/CRD IV.

Dette elementet skal dekke opp identifiserte svakheter i forbindelse med kapitalbehov for motparts- og oppgjørskrisiko knyttet til bankens beholdning av derivater. CVA tillegget skal sikre kapital for mark-to-market tap på forventet motpartseksponering. Sandnes Sparebank bruker standardiserte metoder for beregninger av kapitalkravet.

Beregningsgrunnlag

Bankens kapitalkrav- og dekning er beregnet ut fra følgende beregningsgrunnlag per utgangen av 2022:

Tabell 9 - Detaljert informasjon om beregningsgrunnlag

	SSB Boligkreditt		Morbank		Konsern	
	Grunnlag	Kapitalkrav	Grunnlag	Kapitalkrav	Grunnlag	Kapitalkrav
Markedsrisiko						
Stater og sentralbanker				-	-	-
Lokale og regionale myndigheter			131.195	10.496	153.257	12.261
Institusjoner	47.558	3.805	369.232	29.539	135.541	10.843
Foretak			497.901	39.832	547.745	43.820
Massemarked			1.566.041	125.283	1.764.850	141.188
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	4.630.632	370.451	6.366.591	509.327	10.997.222	879.778
Forfalte engasjement	-	-	237.704	19.016	244.439	19.555
Høyrisiko-engasjement			497.337	39.787	497.337	39.787
Obligasjoner med fortrinnsrett	79.042	6.323	136.494	10.920	217.745	17.420
Andeler i verdipapirfond			105.193	8.415	112.806	9.024
Egenkapitalposisjoner			991.108	79.289	547.649	43.812
Øvrige	21.283	1.703	93.767	7.501	140.552	11.244
Kredittrisiko	4.778.515	382.281	10.992.563	879.405	15.359.143	1.228.731
<hr/>						
Operasjonell risiko	161.275	12.902	990.639	79.251	1.232.221	98.578
Tilleggsberegning faste kostnader					22.949	
CVA tillegg	5.608		18.924		24.171	
<hr/>						
Sum beregningsgrunnlag	4.945.398		12.002.126		16.638.484	

En mer detaljert gjennomgang av risikotypene som representerer kapitalkrav følger i egne seksjoner.

Styring og kontroll av risiko

Regelverk

Forskriftene legger opp til at banken skal gi opplysninger omkring styring og kontroll av ulike risikoer.

Ettersom kredittrisiko er bankens hovedrisiko vil det innen dette området være mer utfyllende informasjon enn for andre risikogrupper.

Alt rammeverk for styring og kontroll av risiko er godkjent av bankens styre, og oppdateres årlig. Strukturen på rammeverket er som vist i figuren under:

Strategiplan

Policy for virksomhets- og risikostyring

Kredittstrategi- og policy	Likviditets - strategi	Finans- strategi	Operasjonell - risiko strategi	Compliance- strategi
----------------------------	------------------------	------------------	--------------------------------	----------------------

Figur 1 - Oversikt styringsdokumenter

Strategiplanen er det overordnede styringsverktøyet som oppdateres periodisk, mens de øvrige dokumentene oppdateres og godkjennes av styret årlig.

Vurdering av samlet kapitalbehov (ICAAP)

ICAAP er bankens prosess for å vurdere sitt interne kapitalbehov. Kapitalbehovet vurderes i forhold til nåværende og fremtidig risikoprofil. Formålet med ICAAP er å oppnå en totaloversikt over bankens risikoområder, samt å ha et bevisst forhold til avveiningen mellom vurdert risikonivå og bankens egenkapital.

ICAAP er en kontinuerlig prosess som årlig blir oppsummert av styret. Det blir utarbeidet en rapport omkring risikovurderinger samt vurdering av eventuelle kapitalpåslag. Anser styret at noen risikoer er høyere enn ønskelig vil det bli tillagt et kapitalpåslag. Det vil også bli lagt til et kapitalpåslag dersom vurderingen av styring og kontroll ikke anses som tilfredsstillende for de ulike risikoene. Evaluering av risiko, vurdering av styring og kontroll samt estimering av kapitalbehov gjøres av bankens risikostyringsfunksjon i tett samarbeid med bankens ulike risikoeiere. Inkludert i disse evalueringene er også eventuelle presiseringer i brev eller tilbakemelding etter tilsyn fra Finanstilsynet, samt rapporter fra gjennomførte internrevisjoner.

Sandnes Sparebank har også en uavhengig gjennomgang av sin ICAAP prosess. Gjennomgangen er i 2022 gjennomført av KPMG. Hovedkonklusjon fra KPMG rapporten er som følger:

«Basert på gjennomførte kontrollhandlinger mener internrevisjonen at det samlet sett er gjennomført en tilfredsstillende prosess og dokumentasjon av ICAAP og ILAAP. Vi mener også at bankens dokumentasjon i hovedsak ivaretar gjeldende regulatoriske krav og forventninge som angitt i formålet med prosjektet.»

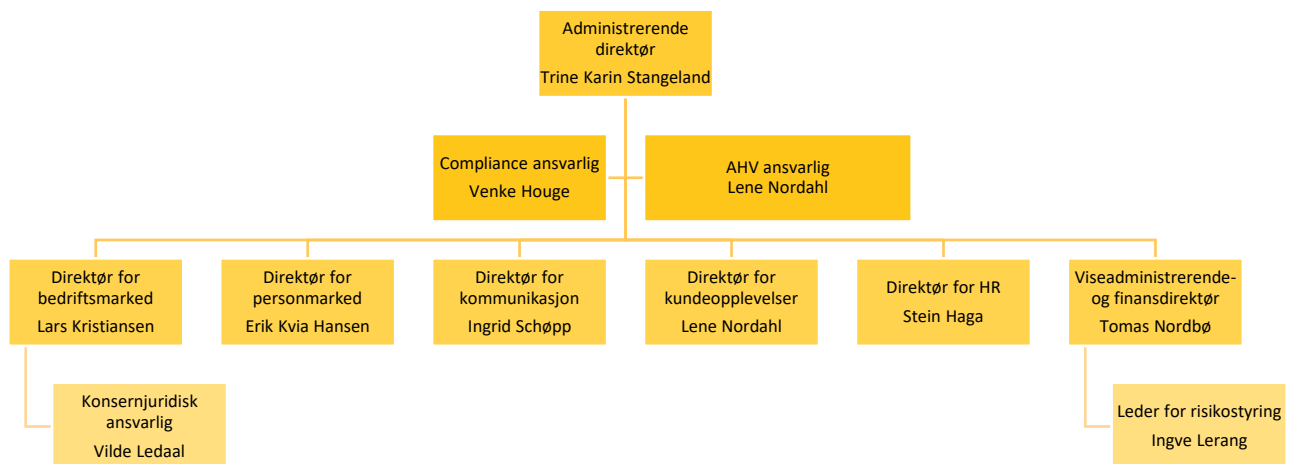
Organisering av risikostyringsfunksjonen

Styring av risiko er et viktig aspekt ved driften av Sandnes Sparebank. Banken har en transparent organisasjonsstruktur med klart skille mellom avdelinger som tar risiko og avdeling som følger opp bankens risiko (risikostyring). Det er klart definerte ansvars- og myndighetsområder, og rapporteringslinjene er også klart definerte.

Det overordnede ansvaret for risikostyring ligger hos bankes styre, men det operasjonelle ansvaret ligger i bankens avdeling for risikostyring. Avdeling for risikostyring rapporterer til finansdirektør og dessuten uavhengig til styret.

Hensikten med en egen avdeling for risikostyring er blant annet med på å opprettholde et høyt fokus på risikostyring, samt å sikre informasjonsflyt mellom bankens "risikoeiere" og "kapitaleier".

Figuren under viser organiseringen i Sandnes Sparebank.

Figur 2 - Organisasjon

Leder for risikostyring, konsernjuridisk ansvarlig og complianceansvarlig har i tillegg direkte uavhengig rapportering til styret. Styret har et eget Risikoutvalg der noen av styremedlemmene deltar. Dette utvalget behandler saker av risiko- og compliance art i forkant av styrebehandling. Sandnes Sparebank har utarbeidet mandat for sitt risikoutvalg, men har i utarbeidelse av mandatet lagt til grunn de mer utfyllende bestemmelser som fremkommer i CRD IV. I de tilfellene hvor oppgavene til risikoutvalget er overlappende med andre styreutvalg som CRD IV plikter banken å opprette (Revisjonsutvalg og Godtgjørelsesutvalg) blir oppgaven behandlet i disse utvalgene.

EBA retningslinjer omkring intern ledelse fastslår at det i store og komplekse banker bør etableres en egen risikokontrollfunksjon for å overvåke de viktigste risikokategoriene banken reelt eller potensielt står overfor. Styret i Sandnes Sparebank har tillagt risikostyringsfunksjonen til Leder for risikostyring. Dette innebærer blant annet at denne kan rapportere eller varsle direkte til styret dersom han anser at styret ikke får tilstrekkelig informasjon om vesentlige risikoer gjennom alminnelig rapportering. For å sikre en uavhengig risikokontrollfunksjon som informasjonsflyt innebærer dette også at leder for risikostyringsfunksjonen ikke kan avsettes uten samtykke fra styret.

Gjennomføring av internrevisjon i Sandnes Sparebank setter bankens styre i stand til å vurdere om den interne kontrollen i banken er tilpasset bankens virksomhet, og om den fungerer målrettet og effektiv. Internrevisjonen har vært utført av KPMG siden 01.01.2019.

Kredittrisiko

Strategi og prosess for styring og kontroll av risiko

Det ligger i alle sparebankers forretningsmodeller å ta kredittrisiko. Både utlånsvirksomhet og minimumskrav til likviditet er kilder til kredittrisiko.

Det er to hovedkilder til kredittrisiko for Sandnes Sparebank:

1. Utlån til kunder (inkludert utstedelse av garanti)
2. Plassering av overskuddslikviditet

Sandnes Sparebanks forretningsmodell tilsier en moderat til lav kredittrisiko. Fokus på utlån og utstedelse av garantier ligger på finansiering av boliglån til privatkunder samt finansiering av små og mellomstore lokale bedrifter. Fokus fra bankens side ligger på betjeningsevne, betjeningsvilje og sikkerhetsdekning. Banken har definert bransjer og typer kunder som en skal være "forsiktig" med å gi kreditt, og det er også tett oppfølging av eksisterende kunder.

I forhold til plassering av overskuddslikviditet har banken krav til både tilfredsstillende rating, bransje og gjenværende løpetid.

Utlån til kunder

Overordnet kredittrisiko styres gjennom en egen kredittstrategi. Denne legger overordnede føringer for finansiering av enkeltengasjement samt inneholder rammer og mål tilknyttet eksponeringer for å sikre at kredittrisiko holdes innen ønsket nivå.

Overholdelse av rammer og oppnåelse av mål rapporteres til ledergruppen og risikoutvalg, mens det i tillegg utarbeides omfattende rapporter til styret.

Klare definerte kredittprosesser er viktig for å sikre god kredittbehandling. Banken har kredittprosesser som er beskrevet i en egen del av bankens intranett hvor samtlige prosesser, rutiner og arbeidsbeskrivelser blir visualisert.

Prosessoversikten gir en klar og konsis oversikt over typer produkter og tjenester til henholdsvis privatkunder og bedriftsmarkedskunder. Kredittevurdering av kunden er et sentralt tema. Innenfor hvert punkt kan saksbehandler klikke seg inn for å se detaljer prosessbeskrivelse. I tillegg til å redusere kredittrisiko er dette også med på å redusere sannsynligheten for operasjonelle feil.

Sandnes Sparebank er organisert slik at mulighet til å påføre banken kredittrisiko ligger i egne avdelinger. Det er egne avdelinger for utlån til privatmarkedet, bedriftsmarked og plassering av likviditet. Kredittrisiko tilknyttet utlånsvirksomhet styres på et overordnet nivå gjennom bankens årlige styregodkjente kredittstrategi. Overholdelse av rammer og oppnåelse av mål rapporteres fra bankens risikofunksjon til ledergruppe og styret jevnlig.

Det er i tillegg egne avdelinger for diverse støttetjenester både under privatmarked og bedriftsmarked. For privatmarked utfører disse følgende oppgaver:

- Kontroll og kvalitetssikring av grunnlagsnotater
- Dokumentasjon av inntekt
- Vurdering av sikkerhet
- Kontroll i henhold til kredittnotat

For bedriftsmarked gjør blant annet følgende oppgaver:

- Kontrollerer at alt er korrigert riktig i henhold til kredittsak
- Produsere lånedokumenter
- Registrere og følge opp vilkår

Plassering av overskuddslikviditet

Plassering av overskuddslikviditet er en del av styringen av likviditetsrisiko, men inneholder også elementer av kredittrisiko. Kredittrisiko fremkommer i situasjoner hvor utsteder av obligasjoner og sertifikater ikke er i stand til å tilbakebetale hele eller deler av verdipapiret det er investert i.

For å regulere kredittrisikoen er det satt krav til tilfredsstillende rating på papirer banken investerer i, samt maksimal størrelse på samlet spreadrisiko på plasseringene.

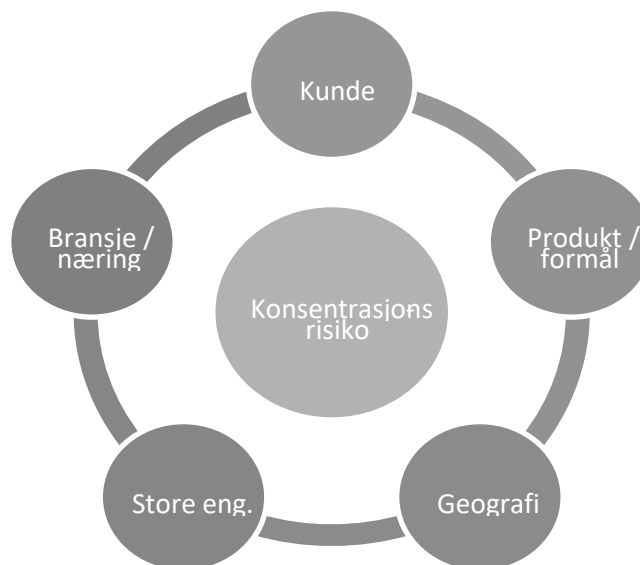
Omfang og egenskaper til risikorapportering og målesystemer

Kredittrisiko inngår i kvartalsrapportering til bankens styre. I tillegg utarbeides risikorapporter til bankens ledergruppe og risikoutvalget. I forbindelse med rapportering av kredittrisiko brukes blant annet bankens modeller for vurdering av sannsynlighet for mislighold (PD). Kombinasjon med PD og sikkerhetsdekning i engasjementene definerer ulike risikoklasser som engasjementene kategoriseres i. Utviklingen i disse klassene (migrering) følges tett opp. For både næringslivs engasjement og privat engasjement følges porteføljen opp månedlig.

I forhold til plassering av overskuddslikviditet inngår eksponeringen både i kvartalsvis rapportering til styret, og månedlig rapportering til ledergruppe og risikoutvalg.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er et element av den samlede kredittrisikoen, og oppstår dersom det foreligger overrepresentasjon gjennom ulike elementer:

Figur 3 - Elementer som kan gi konsentrasjonsrisiko

Kunde

Historiske tapsdata viser at isolert sett vil en forholdsmessig større eksponering mot NL segmentet i forhold til PM segmentet gi større tap. Konsernet har retningslinjer for hvordan fordelingen mellom disse to porteføljene skal være for å forhindre konsentrasjonsrisiko ut fra et kundeperspektiv. Ved utgangen av 2022 var andelen PM i ca 3/4 av total utlånsportefølje.

Produkt og formål

Dersom banken har en stor andel lån knyttet til spesialprodukter eller spesielle formål kan det også implisere konsentrasjonsrisiko. Dette kan for eksempel være stor andel verdipapirisering eller stort volum av oppkjøpsfinansiering målt som andel av samlet eksponering. Ved utgangen av 2022 har konsernet ingen slik konsentrasjonsrisiko.

Geografisk fordeling

Alle norske sparebanker er eksponert mot en geografisk konsentrasjon ved at bankene er lokalt (eller regionalt) forankret. Konsernet har imidlertid en viss geografisk diversifisering gjennom at opptil 20% av utlånene kan ligge utenfor bankens satsningsområder (Rogaland og Stor-Oslo)

Store engasjementer

Konsernets eksponering mot store engasjement skal være begrenset. Store engasjementer defineres ut fra størrelsen på engasjementet i forhold til kjernekapital. Dette sikres gjennom fastsatte grenser på hvor stor andel av engasjementene som kan overstige 10 % av ansvarlig kapital. Banken har de siste årene hatt fokus på å bygge ned eksponering mot store engasjementer. Per utgangen av 2022 var summen av de 10 største engasjementene 1,8 mrd NOK, en nedgang på 300 mNOK fra året før.

Bransje eller næring

Eksponering mot volatile bransjer og næringsfordelt eksponering kan være en vesentlig bidragsyter til konsentrasjonsrisiko. Konsernet har definert hvilke bransjer de anser som å være spesielt utsatte, og basert på denne definisjonen har konsernet ikke noe konsentrasjonsrisiko ut mot volatile bransjer.

Når det gjelder konsentrasjon i eksponeringen mot enkelt næringer vil dette, ved konjunkturtilbakeslag eller markedsmessige forverringer i enkeltbransjer, medføre økt risiko. Konsernet har, og har historisk sett hatt, en ikke ubetydelig eksponering mot næringseiendomssegmentet. Konsernet har etablerte rammer for denne eksponeringen.

Markedsrisiko

Strategi og prosess for styring og kontroll av risiko

Bankens potensielle eksponering mot markedsrisiko knytter seg til valutarisiko, renterisiko og investeringer. Disse ulike risikoene blir omtalt mer i detalj under.

Bankens valutaeksponering følges opp daglig. Eksponeringen består i all hovedsak av egne posisjoner innenfor fastsatte rammer. Sandnes Sparebank har etter bankens syn lav valutarisiko.

I forhold til renterisiko så følges denne opp daglig, men rapporters ukentlig. Renterisiko er definert gjennom eksponeringsrammer som følge av renteendringer på 2 %. Etter bankens syn har Sandnes Sparebank lav renterisiko. Lavere markedsrenter vil senke bankens innlånskostnader, men også presse utlånsrentene ned. Cirka 50% av bankens finansiering kommer fra kundeinnskudd med 6 ukers varslingsfrist dersom rentene skal settes ned.

I forhold til investeringer så har banken markedsrisiko som følge av endringer i markedskurser på investeringene som regnskapsføres til virkelig verdi. Totalt vurderes Sandnes Sparebank sin markedsrisiko som følge av investeringer som lav.

Omfang og egenskaper til risikorapportering og målesystemer

Markedsrisiko inngår i rapport til styret og månedlig rapport til ledergruppe og risikoutvalg.

Retningslinjer og rutiner for overvåking og bruk av sikkerhetsstillelse

Markedsrisiko følges kontinuerlig opp av banken. Det rapporteres minimum kvartalsvis til styret på gitte parametere definert i gjeldende strategi.

Operasjonell risiko

Oppfølging av hendelser

Sandnes Sparebank har i samarbeid med ekstern leverandør utarbeidet og implementert web basert meldingssystem for avvik og uønskede hendelser samt en tiltaksdatabase. Formålet er å sørge for at uønskede hendelser meldes og behandles for å ivareta de involverte, samt forebygge lignende hendelser. Et register over uønskede hendelser og avvik er et meget godt beslutningsgrunnlag for forbedringstiltak. På hovedsiden på bankens intranett er det en lett synlig knapp for «meld hendelse» og disse meldingene går direkte til risikoansvarlig-, complianceansvarlig- samt juridisk ansvarlig i konsernet samt til melderens nærmeste overordnede. Bankens risikokultur bygger opp om at det skal være lav terskel for å melde hendelser og at man motvirker at enkeltmedarbeiderne bare ser nedside ved å rapportere. Lav grad av gjentakende feil av samme type eller av særlig alvorlighet tyder på at systemet fungerer. Det er også flere eksempler på at en ser medarbeidere melder hendelser av lav betydning for å «være sikker». Dette vurderes som positivt. Løsningen innebærer at følgende områder kan rapporteres inn:

Tabell 10 - Kategorier av uønskede hendelser

Feil som medfører eller kunne medført tap eller merkostnad
Brudd på fullmakter, rutiner og retningslinjer
Hendelser som påvirker helse, miljø eller sikkerhet negativt

Hendelser blir rapport til styret minst kvartalsvis.

Opplysninger om ulike risikokategorier

Kredittrisiko

Definisjon av mislighold og verdifall

Et engasjement vurderes som misligholdt når kunden ikke betalt forfalt termin innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er dekket innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket. Forutsatt at slikt mislighold er på minimum 1000 kroner for PM og 2000 kroner for BM samt at misligholdt beløp utgjør minimum 1% av engasjement. I tillegg merkes andre engasjementer hvor man anser sannsynligheten for mislighold for å være overveiende som «unlikely to pay» og disse inngår nå også i misligholdte engasjement.

Sandnes Sparebank har en egen prosess for å vurdere individuelle tapsnedskrivninger på engasjement hvor det er indentifisert *potensielt* verdifall. Et utlån eller en gruppe av utlån har potensielt verdifall dersom det foreligger *objektive bevis* på at en tapshendelse har inntruffet

etter første gangs balanseføring av utlån, og den tapshendelsen reduserer utlånets forventete fremtidige kontantstrøm. Det er i realiteten ingen utfyllende liste over eksempler på objektive hendelser, men i all hovedsak dreier dette seg om kundespesifikke eller markedsrelaterte hendelser som har vesentlig påvirket kundens finansielle situasjon og fremtidige inntjening.

Eksempler på objektive bevis:

- Vesentlige finansielle problemer hos debitor
- Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd
- Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalt endring i rentesats eller i andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor
- Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandlinger, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling

Det som er avgjørende for om det skal foretas nedskrivning for verdifall på et utlån, er hvorvidt en tapshendelse medfører at Sandnes Sparebank på måletidspunktet vurderer utlånets fremtidige kontantstrømmer som lavere enn ved forrige måling.

Engasjementer som defineres som tapsutsatte eller som er misligholdt underlegges spesiell overvåking, og følges opp gjennom bankens spesialengasjementsgruppe. Denne gruppen møtes jevnlig for å følge opp tiltak mot ekstra tapsutsatte engasjementer og bankens leder for risiko, finansdirektør, bedriftsmarkedsdirektør, kredittsjefen for bedriftsmarked og konsernjuridisk ansvarlig utgjør gruppen.

Fordeling av engasjement

Kredittrisiko er hovedrisikokategorien for Sandnes Sparebank. Konsernet påtar seg kredittrisiko siden både personkunder og bedriftskunder kan misligholde lån. Det er også kredittrisiko ved at motpartene banken gjør likviditetsplasseringer med kan misligholde. Krav til likviditet som medfører at banken må holde, og dermed plassere denne, utgjør om lag 10% av totalvolumet. Oversikten over baserer seg på eksponering for utlån og markedsverdi på obligasjoner. Plasseringer i obligasjons- og pengemarkedsfond utgjør kun en meget liten andel og er utelatt.

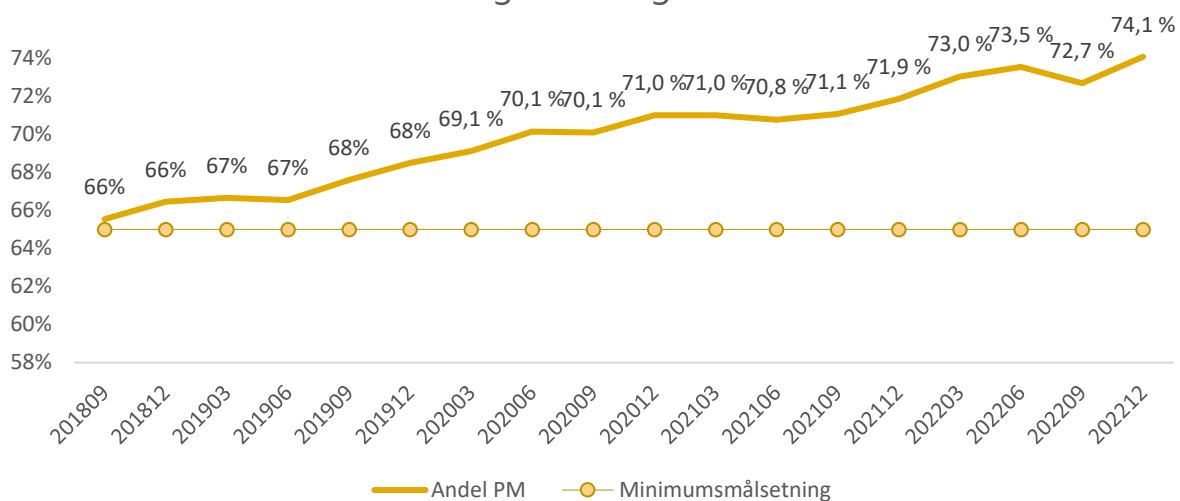
Tabell 11 - Kreditteksponering - mål og utvikling

		31.12.2022	30.09.2022	30.06.2022	31.03.2022	31.12.2021
Andel av konsernets utlån	Mål					
PMs andel av totale utlån	> 2/3	74,1 %	72,7 %	73,4 %	73,0 %	71,9 %
BM Rogaland som andel av BM	>=80%	85,4 %	87,8 %	88,4 %	90,0 %	89,2 %
PM Rogaland som andel av PM	>=80%	84,2 %	84,5 %	85,1 %	85,3 %	85,2 %
Rogalandskunder som andel av tot. eng.	>=80%	84,5 %	85,4 %	86,0 %	86,6 %	86,3 %
Balansebanks andel av PM	<= 10%	5,2 %	4,3 %	4,1 %	3,7 %	3,7 %
Store engasjement:						
Mål:						
Totale konsoliderte engasjement over 150mNOK	<= 1/3 av total BM portefølje	27,4 %	27,5 %	25,5 %	21,7 %	17,4 %
Bransje						
	Maksimal eksponering					
Jordbruk	15,0 %	11,6 %	11,8 %	10,8 %	10,1 %	9,3 %
Skogbruk						
Fiske og fangst	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Fiskeoppdrett og klekkerier						
Bergverksdrift og utvinning						
Tjenester tilknyttet utvinning olje og gass	1,0 %	0,0 %		0,0 %		
Utvinning av olje og gass						
Industri	20,0 %	3,1 %	2,7 %	2,8 %		
Bygging av skip og båter		0,3 %	0,3 %	0,2 %		
El, gass-, damp-, og varmtvannsforsyning	1,0 %					
Vann-, avløp- og renovasjonsvirksomhet	1,0 %	0,6 %	0,6 %	0,0 %		
Utvikling av byggeprosjekter	20,0 %	11,1 %	12,7 %	13,0 %	15,3 %	15,1 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	7,0 %	2,5 %	3,2 %	2,7 %	2,7 %	2,6 %
Varehandel, reparasjon av motorvogner	15,0 %	5,2 %	5,0 %	4,9 %	4,8 %	5,3 %
Utenriks sjøfart og rørtransport						
Transport ellers og lagring	5,0 %	2,1 %	0,9 %	0,8 %		
Overnatting- og serveringsvirksomhet	5,0 %	1,4 %	1,8 %	1,7 %	1,7 %	1,3 %
Informasjon og kommunikasjon	1,0 %	0,4 %	0,4 %	0,1 %		
Omsetning og drift av fast eiendom	57,0 %	51,8 %	48,9 %	54,6 %	52,3 %	51,3 %
Faglig og finansiell tjenesteyting	7,0 %	4,1 %	5,9 %	3,4 %		
Forretningsmessig tjenesteyting	7,0 %	3,5 %	3,6 %	3,7 %		
Tjenesteytende næring ellers	7,0 %	2,2 %	2,2 %	1,4 %		
Fiske og fangst	5 MNOK	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Varehandel, reparasjon av motorvogner	50 MNOK	40,1	40,9	41,7	42,5	44,6
Utenriks sjøfart og rørtransport	5 MNOK				0,8	

Utlån til PM har historisk sett vært forbundet med lavere risiko enn utlån til BM, noe som også gjenspeiler seg gjennom generelt lavere krav til risikovekt til PM engasjement i.f.t. BM engasjement.

Styret hevet i 2018 målsetningen fra 60% til 65% og til 2/3 i februar 2020. Andelen har tikkert jevnt oppover. De fleste personmarkedslån er relativt enkle, men også med lavere marginer.

Utvikling fordeling andel PM

Figur 4 - Andel av totale utlån til personkunder

Tabell 12 - Samlet engasjement per engasjementstype

Balanseposter	2022	2021	Gjennomsnitt
Kontanter og fordringer på sentralbanker	387.987	372.293	380.140
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	114.207	67.639	90.923
Utlån til kunder	26.963.786	25.391.507	26.177.647
Beholdning obligasjoner og sertifikater	3.633.205	2.798.478	3.215.842
Derivater (positiv mtm)	151.265	142.059	146.662
Aksjer	263.081	164.079	213.580
Finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat	568.353	303.898	436.126
Ikke balanseførte poster			
Ubenyttede trekkfasiliteter	2.758.601	2.777.586	2.768.094
Garantier	290.907	349.667	320.287
Sum	35.131.392	32.367.206	33.749.299

Tabell 13 - Samlet engasjementsoversik fordelt på kundegrupper

Kundegrupper	Brutto utlån	Nedskrivning			Netto utlån
		Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Jord- og skogbruk	837.890	-1.784	-2.185		833.921
Fiske og fangst					
Bygge- og anleggsvirksomhet	822.132	-2.581	-9.788	-6.630	803.133
Industri	169.125	-227	-1.989	-10	166.899
Olje og energi					
Varehandel	267.680	-1.710	-1.630	-504	263.835
Hotell- og restaurantdrift	96.072	-424	-92	-5	95.551
Transport og lagring	26.802	-116	-517		26.168
Offentlig og privat tjenesteyting	401.693	-681	-751	-2.220	398.040
Eiendomsdrift	3.940.261	-4.146	-7.852	-12.700	3.915.563
Andre kundegrupper	45.767	-11			45.756
Personkunder	20.445.694	-5.210	-15.472	-10.093	20.414.919
Sum brutto engasjement	27.053.115	-16.891	-40.275	-32.162	26.963.787

Tabellen viser i tillegg til fordeling av engasjement per bransje/kundegruppe også fordeling av tapsnedskrivninger. Det har i løpet av 2022 vært en nedgang i omfang av engasjement i steg 2 som følge av modellendring foretatt i løpet av året. Denne er redegjort for i kvartals- og årsrapport for 2022

Tabell 14 - Samlet engasjementsoversikt fordelt geografisk

	Utlån		Garantier		Ubenyttede trekkfasiliteter	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Rogaland	21.873.879	20.726.142	252.554	272.932	2.468.597	2.465.614
Oslo	2.605.174	2.392.558	22.708	50.985	149.888	108.151
Andre fylker	2.536.757	2.332.708	17.973	28.073	141.301	200.040
Utlandet	37.304	30.201			2.282	6.664
	27.053.114	25.481.609	293.235	351.990	2.762.068	2.780.469

Det er bankens klare oppfatning at en viss geografisk diversifisering er positiv.

Markedsrisiko

Bankens markedsrisiko begrenser seg i hovedsak til tre kilder

1. Renterisiko (både mot generelle rentekurver og kredittspreadsrisiko)
2. Valutarisiko
3. Investeringer

Sandnes Sparebank har begrenset mulighet til å ta eksponering mot markedsrisiko. Styret fastsetter årlig eksponering for markedsrisiko.

Renterisiko

Som følge av bruk av fastrente både på utlåns- og innlånssiden har banken renterisiko som følge av endringer i rentenivået i markedet. Renterisiko måles ut fra vurderinger i markedsverdier som følge av et renteskift på 2 %.

Det er egne rammer for renterisiko på konsernnivå, samt egne rammer for morbank og SSB Boligkreditt. Sandnes Sparebank styrer sin renterisiko etter en ramme på konsernnivå på MNOK 21, fordelt på MNOK 15 for morbank og MNOK 6 for SSB Boligkreditt.

Ved utgangen av 2022 styres bankens renterisiko innenfor total fastsatte ramme med god margin:

Tabell 15 - Renterisiko

Renterisiko						
Maksimal netto renteeksponering (mNOK)						
<i>(eksponering av eiendeler - eksponering av gjeld)</i>						
ved parallellforskyving av rentekurve med 2pp	Ramme (mNOK)	31.12.2022	30.09.2022	30.06.2022	31.03.2022	31.12.2021
Konsernet	21	4,3	0,9	3,0	0,3	3,0
innenfor hvert tidsrom, se under, maks ekspo:						
3m-1år	3,75	0,19	-0,14	-0,12	1,13	1,18
1-3år	3,75	0,26	0,06	1,28	0,69	2,56
3-5år	3,75	-1,78	0,01	-1,11	-1,07	0,15
>5år	3,75	-0,72	-0,90	0,60	-0,47	0,25

Likvide eiendeler						
Hold til forfall-portefølje	Ramme (mNOK)	31.12.2022	30.09.2022	30.06.2022	31.03.2022	31.12.2021
MTM (mark to market) porteføljen		85,14 %	84,90 %	84,59 %	85,25 %	80,55 %
HTM porteføljeandel	20 %	14,86 %	15,10 %	15,41 %	14,75 %	19,45 %
HTM maks (mNOK)	600	600	600	600	600	600

Bankens renterisiko er å anse som lav. Markeds- og likviditetsporteføljens følsomhet for stresstest i.f.h.t. satte rammer er OK.

Snittløpetid på likviditets- og markedsporteføljen, minimumsrating på motparter og at handler er i.h.h.t. regelverk inkl. sikring har vært i henhold til krav gjennom året:

Tabell 16 - Etterlevelse av løpetid

Forfallsstruktur	Ramme	31.12.2022	30.09.2022	30.06.2022	31.03.2022	31.12.2021
Snitt løpetid på likviditetsporteføljken, maks år	3	2,22	2,39	2,64	2,49	2,37

Valutarisiko

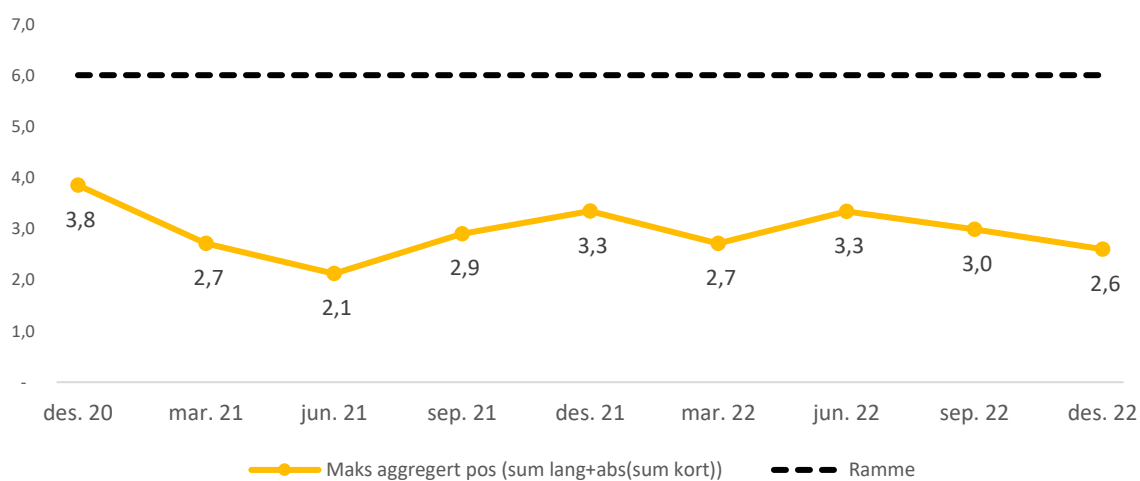
Sandnes Sparebank har fastsatte rammer for valutaeksponering. Rammene er knyttet opp mot maksimal eksponering mot utenlandsk valuta målt i NOK, men fastsatte rammer inkluderer også begrensinger på hvilke valutaer Sandnes Sparebank kan ha eksponering mot.

Sandnes Sparebank påtar seg valutarisiko i hovedsak gjennom innskudd i valuta fra kunder og egne innskudd i utenlandsk valuta.

Sandnes Sparebank har også en egen portefølje utlån som er utstedt i valuta. Ettersom hele denne porteføljen er sikret med valutaderivater er valutarisikoen for banken for kundenes valutalån begrenset.

Figuren under viser utviklingen av konsernets valutaeksponering i forhold til styrets rammer:

Samlet valutaeksponering mot rammer

Figur 5 - Samlet valutaeksponering i forhold til satte rammer

Styrets ramme på motverdien av 6 millioner kroner i aggregert valutaeksponering har ikke vært brutt den siste tiden frem til Pilar III rapporteringsdatoen.

Banken har også valutarammer for maksimal eksponering per valuta. Det har ikke vært brudd mot noen av enkeltvalutarammene gjennom 2022.

Tabell 17 - Valutaeksponering

Posisjoner	2022	2021
Kontanter		
Utlån til kredittinstitusjoner	47.326	37.555
Utlån til kunder	110.671	160.646
Sertifikater, obligasjoner	385.727	450.738
Øvrige eiendeler	4.277	4.056
Sum eiendeler	548.001	652.995
Gjeld til kredittinstitusjoner		
Innskudd fra kunder	43.463	943
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		79.265
Øvrig gjeld		
Ansvarlig lån		
Egenkapital		
Sum gjeld og egenkapital	43.463	80.208
Netto valutaeksponering på balanseposter	504.536	572.786
Valutasikring	-513.748	-562.448
Netto valutaeksponering	-9.212	10.338

Banken benytter følgende stresstester for utgangspunkt i pilar II kapital for renterisiko, valutarisiko og kredittspreadsrisiko. Porteføljenes følsomhet for stresstestene har vært relativt stabil.

Tabell 18 - Stresstest av markeds- og likviditetsporteføljene

Stresstester:						
	Stresssenario i %	Stresssenario i mill kr				
Renter: Parallele rentekurveskift	2,00 %	21				
Valuta: valutakursendring	25,00 %	1,5				
Kredittspreadendr.pr. år - Likviditetsporteføljen:	0,66 %	69				
Kredittspreadendr.pr. år - Rentefond:	3,60 %	26				

Resultater stresstester siste år:	31.12.2022	30.09.2022	30.06.2022	31.03.2022	31.12.2021	
Renter:	21	4,3	0,9	3,0	0,3	0,3
Valuta:	1,5	0,6	0,7	0,8	0,7	0,7
Likviditetsporteføljen:	69	62,3	62,8	66,9	67,5	50,1
Rentefond:	26,5	6,3	5,5	8,6	9,1	2,3
Totalt	118	73,5	68,7	79,4	77,6	53,4

Investeringer

Sandnes Sparebank har ved utgangen av 2022 følgende investeringer:

Tabell 19 - Investeringer

	2022	2021
Eiendomskreditt AS	9.047	9.047
Jæren Sparebank AS	49.980	43.680
VBB AS	55.358	47.309
VN Norge AS	4.472	7.407
Skandinavisk Data Center A/S	4.276	4.055
Andeler i obligasjonsfond	105.193	18.152
Sum aksjer og fond til virkelig verdi over resultat	228.326	129.650

Sandnes Sparebank bruker et verdsettelseshierarki ved beregning av virkelig verdi for finansielle instrumenter.

Tabell 20 - Verdsettelseshierarki

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Noterte priser i et aktivt marked for gjeldende eiendel.	Noterte priser i et aktivt marked for lignende eiendeler, eller annen metode hvor all vesentlig input er basert på observerbare markedsdata.	Verdsettelse som i hovedsak ikke er basert på observerbare markedsdata.

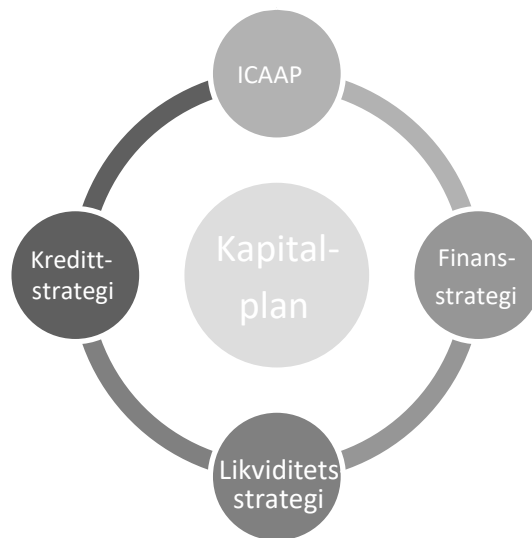
Netto verdiendring på aksjer i løpet av 2022:

Tabell 21 - Netto verdiendring aksjer

	Konsern	Mor
Netto verdiendring aksjer	-988	-988

Likviditetsrisiko

Arbeidet med utarbeidelse og oppfølging av kapitalplanen er et resultat av integrasjon mellom strategiarbeidet i banken, prognoser samt kredittmiljøet i banken:

Figur 6 - Rammeverk for kapitalplan

Utarbeidelse, og oppdatering av kapitalplan skjer gjennom samhandling av strategiarbeid, prognoser, ICAAP og utstrakt kommunikasjon mellom bankens kredittmiljø og bankens finansmiljø.

Bankens likviditetssituasjon anses som god. Konsernets styring av likviditetsrisikoen tar utgangspunkt i konsernets likviditetsstrategi. Utgangspunktet er at konsernet skal ha buffere til å dekke normalt forfall på fremmedfinansieringen samt kjente inn- og utbetalinger neste 6 måneder. I tillegg skal konsernet som et minimum ha tilgjengelig strategisk likviditet for å dekke forfall på fremmedfinansiering samt kjente inn- og utbetalinger neste 12 måneder. Inkludert i strategisk likviditet er også boliglån kvalifisert for obligasjoner med fortrinnsrett.

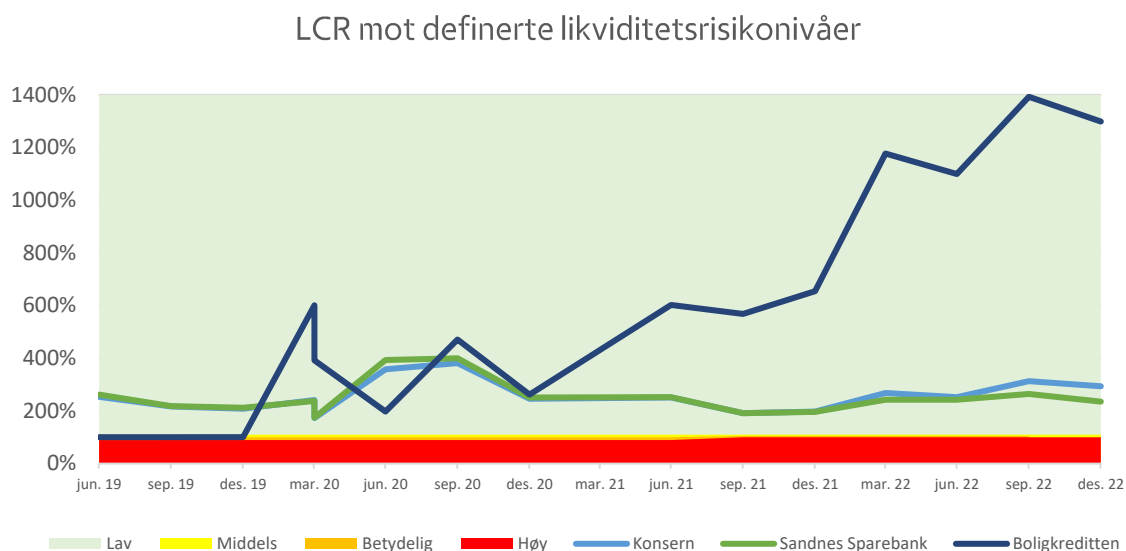
Det er etablert beredskapsplaner for håndtering av eventuelle likviditetskriser. Alle tiltak som gjennomføres for å håndtere eventuelle likviditetskriser har som formål å opprettholde konsernets likviditet på et akseptabelt nivå gjennom å erstatte bortfall av kontantstrømmer. Beholdning av likviditetsbuffere og iverksettelse av tiltak skal sikre tilfredsstillende likviditet i forbindelse med eventuelle likviditetskriser.

Kvantifisering av konsernets likviditetsrisiko skjer gjennom indikatorene **LCR** (Liquidity Capital Ratio) og **NSFR** (Net Stable Funding Ratio). LCR, som øker betydningen av likvide eiendeler av høy kvalitet, måler konsernets evne til å overleve en stressperiode på 30 dager.

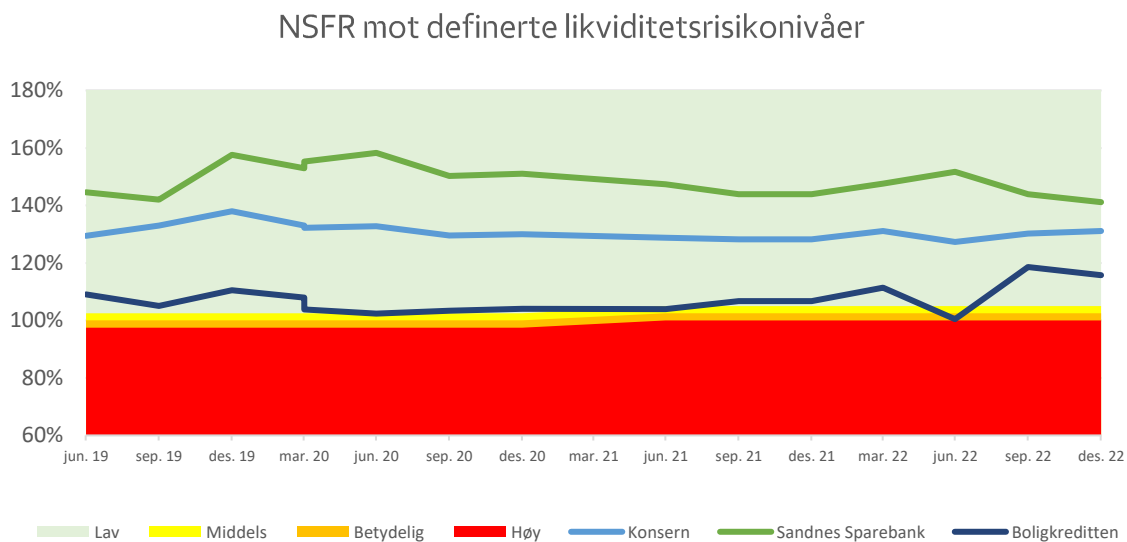
NSRF måler langsiktigheten i konsernets finansiering. NSFR medfører at konsernet i større grad må finansiere illikvide eiendeler ved hjelp av stabil og langsiktig finansiering.

Konsernet tilpasser seg det nye regelverket, både gjennom endringer i interne strategier, samt gjennom faktiske tilpasninger. Nivået på de ulike likviditetsindikatorerne (inkludert LCR) rapporteres regelmessig til Finanstilsynet.

Ved utgangen av 2022 var konsernets likviditetsindikatorer på et tilfredsstillende nivå.

Figur 7 - Likviditetsindikator LCR

Figur 8 - Likviditetsindikator NSFR

Styrets likviditetsrisikoappetitt i forhold til LCR-, og NSFR nivåer er vist i tabellen under:

Tabell 22 - Mål for LCR og NSFR

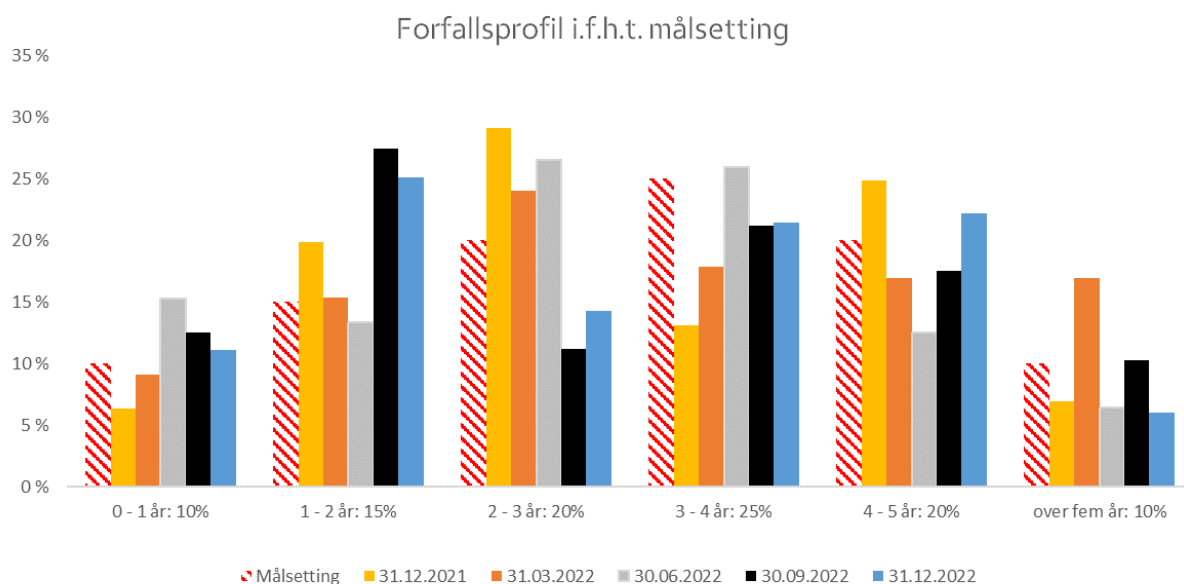
INDIKATOR	LAVT	MODERAT	BETYDELIG	HØY
LCR	LCR ≥ 110 %	105% ≤ LCR < 110%	100% ≤ LCR < 105%	LCR < 100%
NSFR konsern, morbank og boligkreditt	NSFR ≥ 105 %	102,5% ≤ NSFR < 105%	100% ≤ NSFR < 102,5%	NSFR < 100%

LCR for konsernet som helhet og banken ligger i kategorien lav, mens for boligkreditselskapet ligger nivåene akkurat innenfor grensen til «moderat». LCR holdes så lav for SSB Boligkreditt siden det ikke finnes innskudd i denne porteføljen og høyere LCR da ville gitt overpantsettelse.

Konsernet har en målsatt forfallsstruktur. Denne har vært uendret gjennom året. Tabellen under viser forfallsstrukturen i forhold til målsettingen gjennom 2022.

Tabell 23 - Forfallsprofil til likviditets- og markedsporteføljene

Forfallsstruktur					
Målsetting	31.12.2022	30.09.2022	30.06.2022	31.03.2022	31.12.2021
0 - 1 år: 10%	11 %	13 %	15 %	9 %	6 %
1 - 2 år: 15%	25 %	27 %	13 %	15 %	20 %
2 - 3 år: 20%	14 %	11 %	26 %	24 %	29 %
3 - 4 år: 25%	21 %	21 %	26 %	18 %	13 %
4 - 5 år: 20%	22 %	18 %	13 %	17 %	25 %
over fem år: 10%	6 %	10 %	6 %	17 %	7 %

Figur 9 - Forfallsprofil og målsetting

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og systemer, eller eksterne hendelser. Konsernet har vedtatt at det kan aksepteres lav til moderat operasjonell risiko, og det er i løpet av de siste årene lagt ned betydelige ressurser for å påse at risikonivået opprettholdes.

Operasjonell risiko kartlegges på avdelingsnivå og aggregeres opp og rapporteres på totalnivå i banken. Hvor hver risiko kategoriseres, kvantifiseres og det estimeres en sannsynlighet for denne skal inntreffe. Dette gir mulighet til å måle risikoenes alvorlighet opp mot hverandre og prioritere å arbeide med å redusere de risikoene som til enhver tid er høyest. Oversikt over bankens risiko og kategorisering av denne presenteres for bankens styre. I tillegg gjøres det en internkontrollgjennomgang. I denne gjøres det også en vurdering av utformingen av bankens risikoreducerende tiltak og om tiltakene etterleves.

En total internkontrollvurdering inklusive forslag til effekt på kapitalavsetninger for operasjonell risiko ble sist fremlagt for styret i januar 2023.

Oversikten under viser de viktigste kategoriene av risiko og hvordan området er vurdert i alvorlighet for banken.

Ekstern	IKT	Personal	Prosess
Alvorlige hendelser	Driftssikkerhet	Bemanning	Juridisk dokumentasjon
Ekstern kriminalitet	Konfidensialitet	Insentiver	Modellrisiko
Leverandør / utkontraktering	Tilgjengelighet	Intern kriminalitet	Organsiering og ansvar
Politikk	Utvikling	Kompetanse	Prosessers design og effektivitet
		Ledelse og kultur	Prosjekter
		Menneskelige feil	Rammeverk og reguleringer
		Arbeidsmiljø	Styring og beslutninger

Figur 10 - Operasjonelle risikoer

Opplæring fra- og samarbeid med Eika gruppen

Bankens inntreden i EIKA har medført at banken har fått tilgang til et meget solid kompetansemiljø innen ulike fagområder. Banken deltar i styringsgrupper når det gjelder risikovurderinger og modellutvikling, i forhold til internasjonale prosjekter med andre banker i og utenfor Eikagruppen samt i andre ekspert- eller fagfora.

Autorisasjon

Autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere (AFR) er en nasjonal autorisasjonsordning som fremmer og sikrer nødvendig kunnskap, holdninger og ferdigheter hos finansielle rådgivere. Alle konsernets rådgivere med fullmakt er autorisert etter denne ordningen. Dette innebærer at konsernet har et høyt kompetent rådgiverkorps som ivaretar gode kundeopplevelser og kvalitet i kundeprosessene.

IKT sikkerhet

Banken utvikler ikke IT-systemer og drifter heller ikke de forretningsspesifikke applikasjonene, men har inngått en samarbeidsavtale med Eikagruppen. Denne avtalen regulerer anskaffelser og utvikling av IT tjenestene til Sandnes Sparebank. Gjennom avtalen med Eika Gruppen, baserer banken seg på de avtaler om utkontraktering av IT-operasjonene Eika gjør på vegne av banken. Eika inngår rammeavtaler for driften, og i disse inngår spesifiserte SLA-avtaler for den enkelte bank. Eika Gruppen mottar månedlige SLA-rapporter som omhandler IT-leverandørens overordnede servicegrad. Rapportene gjøres tilgjengelig for banken. Banken mottar i tillegg

månedlig KPI-rapport fra Eika som sier noe om driftsstabiliteten i IT-systemer for bankens kunder og ansatte. Rapporten gir også status på tid, kostnad og kvalitet på strategiske IT-prosjekter som gjennomføres.

Bankens policy for IT-beredskap legger til rette for en god styring og kontroll av bankens IT-risiko.

Eika Gruppen gjennomfører årlig en omfattende risiko og sårbarhetsvurdering (ROS-analyse) på IT-tjenester som leveres til bankene i alliansen. I tillegg gjennomfører Eika Gruppens avdeling for betaling egne ROS-analyser som en del av beslutningsgrunnlaget før en ny betalingstjeneste lanseres og ved hendelser eller endring av betydning for sikkerhetsnivået. Banken gjennomfører årlig en egen ROS-analyse av kritiske tjenester til banken som bygger på Eika Gruppens ROS-analyse. Gjennomgangen gir banken et godt og oversiktlig bilde på risiko i bankens IT-systemer.

Risikoen som avdekkes gjennom analysen sammen med tiltakene som spesifiseres, skal til sammen gi en situasjon der det totale risikobildet på IKT-området er innenfor akseptable grenser. Resultatet av ROS-analysen legges ved årlig internkontrollrapport til styret. Bankens IT-ansvarlig gjennomfører og dokumenterer risikoanalysen.

Utkontraktert virksomhet

Ved utkontraktert virksomhet skal banken forsikre seg om at virksomheten er under tilfredsstillende styring og kontroll. Banken har kompetanse til å kunne vurdere risiko knyttet til utkontrakterte oppdrag, og gjennomfører kontroll av leveransene. Banken skal også forsikre seg om at leverandørene har kompetanse og ressurser som kreves for å utføre oppdraget, at det gjennomføres tilfredsstillende internkontroll hos oppdragstaker, og at oppdraget kan utføres på en tilfredsstillende måte. Banken har en egen retningslinje for utkontraktert virksomhet.

Antihvitvaskarbeid

Banken har en antihvitvask (AHV) -policy som beskriver overordnede lovkrav, styrets risikotoleranse og bankens retningslinjer på et overordnet nivå. Det er oppnevnt en egen AHV-ansvarlig og det er fastsatt en egen rutinebeskrivelse for stillingen.

Banken har systemer for å klassifisere AHV relatert risiko ved den enkelte kunde, både ved inngåelse av kundeforhold og for løpende oppfølging av kunden. Banken har egne rutiner som beskriver den praktiske gjennomføringen av kundekontroll og kundeoppfølging med hensyn til risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering. I tillegg har banken et system for å overvåke kundenes transaksjoner. Systemet er satt opp med et risikobasert filter, slik at det vil bli generert alarmer ihht kundens risikoprofil, geografiske forhold, uvanlig aktivitet og type transaksjoner som er vurdert å indikere høy risiko. Alarmer i transaksjonsklienten genereres daglig, og behandles og vurderes løpende.

Banken gjennomfører årlig en risikovurdering. Risikorapporten med tilhørende risikomatrise har som hovedformål å utgjøre risikovurdering knyttet til hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjonsbrudd for virksomheten, og beskrive samlet restrisiko i egen virksomhet og beskrive handlingsplan for tiltak og prosjekter som vil bli iverksatt det kommende året. Banken har en risikobasert tilnærming slik at ressursene settes inn hvor behovet er størst, og på denne måten begrenser banken risikoen.

Bærekraft

Banken har retningslinjer for bærekraft og samfunnsansvar (ESG), herunder retningslinjer for å sikre ansvarlig kreditt og ansvarlig investering.

ESG-risiko medfører risiko for banken knyttet til omdømmerisiko, samt kredittrisiko i den grad denne risikoklassen påvirker kundens betjeningsevne og/eller sikkerhetsverdi. Omdømmerisiko oppstår direkte gjennom bankens egen håndtering av bærekraft og klimarisiko, samfunnsansvar/etiske forhold og overholdelse av relevante reguleringer. Omdømmerisiko oppstår indirekte gjennom kredittinnvilgelse og fondsinvestering relatert til hvilken grad de aktuelle selskapene Eika Kapitalforvaltning har investert i (via fond) eller bankens BM-portefølje består av håndterer disse forholdene tilstrekkelig. Eika Kapitalforvaltning har egne retningslinjer for å sikre ansvarlig investering. Banken har gjennom Eika-alliansen sikret systemstøtte for ESG-risikovurdering i kredittinnvilgelse.

Internkontroll

Internkontroll gjennomføres på alle nivåer i konsernet. Ansvarliggjøring sikres gjennom tydelig kommunikasjon av strategiske tiltak og fastsatte mål til de ansatte. Dette blir operasjonalisert gjennom klart definerte roller, ansvar og forventninger, der områdelederne holdes ansvarlige for måloppnåelse innenfor sitt ansvarsområde.

Internrevisjon

Konsernet har utkontraktert internrevisjon til KPMG. Internrevisjon rapporterer til revisjonsutvalget og styret.

Hovedoppgaven til internrevisjon er å vurdere om den etablerte internkontroller fungerer optimalt, i tillegg til at internrevisjon skal bidra til å forbedre bankens risikostyring og internkontroll.

Uønskede hendelser

Sandnes Sparebanks løsning for rapportering og oppfølging av uønskede hendelser fungerer tilfredsstillende.

Foretak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett

Gjennom etablering av Sandnes Sparebank Boligkreditt (SSBK) har konsernet sikret muligheten til å selv utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). For konsernet som helhet er det en fordel å ha en mest mulig diversifisert finansiering, noe som også er nedfelt i konsernets finansstrategi.

I forhold til utstedelse av OMF fra SSB Boligkreditt har konsernet etablert rammer for hvor stor andel av konsernets boliglån som kan overføres til SSB Boligkreditt. Ved utgangen av 2022 overholdes etablerte rammer.

Ved utgangen av 2022 var stauts når det gjelder overførte boliglån til SSB Boligkreditt som følger:

Tabell 24 - Overføring av boliglån til SSB Boligkreditt

	Beløp
Totale utlån	26.963.787
Totale utlån PM	20.111.849
Overført til SSB Boligkreditt	11.911.405
Andel av totale utlån fra konsern overført SSBK	44 %
Andel personmarkedslån overført SSBK	59 %
Intern maksimal ramme for overførsel til SSBK er 70% av personmarkedslån	
Utstedt OMF (pålydende)	10.575.000

Tabell 25 - Informasjonsplikt for foretak som har eierinteresser i foretak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett

Overføringsrad: Samlet portefølje overført og formidlet til SSBB (bolighypoteklån) i prosent av samlede utlån til personmarkedet på bankens balanse og bolighypoteklån	59 %
Gjennomsnittlig belåningsgrad for bolighypoteklån hos SSBB	51 %
Overpantsettelsesgrad i sikkerhetsmassen	23 %
Tellende sikkerhetsmasses andel av sikkerhetsmasse totalt	100 %
Utestående garantiforpliktelse	-
	Obligasjoner med fortrinnsrett 10.580.727
	Aksjer -
Bokført verdi av hhv. obligasjoner med fortrinnsrett, aksjer, fondsobligasjonskapital, ansvarlig lånekapital og annen usikret finansiering i kredittforetaket	Fondobligasjoner -
	Ansvarlig lånekapital -
	Senior obligasjoner -
Andre forpliktelser overfor kredittforetaket som følge av aksjonæravtaler og lignende	-

Bankens retningslinjer for godtgjørelsespolitikk

Banken har publisert sine retningslinjer for godtgjøring i eget dokument. Dette er publisert på bankens hjemmeside (dengulebanken.no), under investor-relations, i delen om virksomhetsstyring. Det refereres derfor til disse samt bankens årsrapport for detaljer.

I utgangspunktet skal banken i tillegg fylle ut skjema REM1, REM2, REM3 og REM4. De tre sistnevnte har banken ikke noe å rapportere på, og de er dermed utelatt siden de ellers ville blitt vist med 0 i alle felt. Skjema REM1 er vedlagt under

Tabell 26 - Godtgjørelse for regnskapsåret - skjema EU REM1

			a	b	c	d
			Ansatte i bankens overordnede ledelse med tilsyns- eller overvåkningsfunksjon	Medlemmer i bankens ledergrupper	Andre i bankens overordnede/øverste ledelse	Andre identifiserte årsverk
1	Fast godtgjørelse	Antall ansatte		7		5
2		Samlet fast godtgjørelse		13551		5957
3		Hvorav: rene lønnsutbetalinger		12798		5550
4		I/A				
EU-4a		Hvorav: aksjer eller andre eiereandeler		430		196
5		Hvorav: aksjebaserte instrumenter eller lignende ikke-kontante instrumenter				
EU-5x		Hvorav: andre instrumenter				
6		I/A				
7		Hvorav: andre varianter		323		211
8	I/A					
9	Variabel godtgjørelse	Antall ansatte				
10		Samlet variabel godtgjørelse		894		477
11		Hvorav: rene lønnsutbetalinger				
12		Hvorav: med utsatt innslagspunkt (utbetalingstidspunkt)				
EU-13a		Hvorav: aksjer eller andre eiereandeler				
EU-14a		Hvorav: med utsatt innslagspunkt (utbetalingstidspunkt)				
EU-13b		Hvorav: aksjebaserte instrumenter eller lignende ikke-kontante instrumenter				
EU-14b		Hvorav: med utsatt innslagspunkt (utbetalingstidspunkt)				
EU-14x		Hvorav: andre instrumenter				
EU-14y		Hvorav: med utsatt innslagspunkt (utbetalingstidspunkt)				
15	Hvorav: andre varianter					
16	Hvorav: med utsatt innslagspunkt (utbetalingstidspunkt)					
17	Samlet godtgjørelse (2 + 10)			14445		6434

Vedlegg - øvrige pliktige tabeller

Tabell 27 - EU KM1

		a	c	e
		31.12.2022	30.06.2022	31.12.2021
Tilgjengelig ansvarlig kapital (beløp)				
1	Ren kjernekapital	2.956.132	2.763.909	2.765.864
2	Kjernekapital	3.064.974	2.872.664	2.874.226
3	Total ansvarlig kapital	3.443.025	3.083.607	3.084.677
Risikovektet beregningsgrunnlag				
4	Totalt risikovektet beregningsgrunnlag	16.638.484	16.369.376	16.689.252
Kapitaldekning (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
5	Ren kjernekapitaldekning	17,77 %	16,90 %	16,60 %
6	Kjernekapitaldekning	18,42 %	17,50 %	17,20 %
7	Total kapitaldekning	20,69 %	18,80 %	18,50 %
Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
EU 7a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)	2,10 %	2,10 %	2,10 %
EU 7b	herav: som skal dekkes av ren kjernekapital (prosentpoeng)	2,10 %	2,10 %	2,10 %
EU 7c	herav: som skal dekkes av kjernekapital (prosentpoeng)	2,10 %	2,10 %	2,10 %
EU 7d	Samlet SREP kapitalkrav (i prosent)	10,10 %	10,10 %	10,10 %
Kombinert buffer- og totalt kapitalkrav (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
8	Bevaringsbuffer (i prosent)	2,50 %	2,50 %	2,50 %
EU 8a	Bevaringsbuffer som følge av makro- eller systemrisiko fastsatt av en medlemsstat (i prosent)			
9	Institusjonsspesifikk motsyklisk kapitalbuffer (i prosent)	2,00 %	1,50 %	1,00 %
EU 9a	Systemrisikobuffer (i prosent)	3,00 %	3,00 %	3,00 %
10	Buffer for globalt systemviktige institusjoner (i prosent)			
EU 10a	Buffer for andre systemviktige institusjoner (i prosent)			
11	Kombinert bufferkrav (i prosent)	7,50 %	7,00 %	6,50 %
EU 11a	Samlet kapitalkrav (i prosent)	17,60 %	17,10 %	16,60 %
12	Tilgjengelig ren kjernekapital (CET1) etter oppfyllelse av samlede SREP-krav til ansvarlig kapital (i prosent)			
Uvektet kjernekapitalandel				
13	Sum eksponeringsmål	33.892.203	33.087.875	31.294.182
14	Uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	9,04 %	8,68 %	9,18 %
Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
EU 14a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent)			
EU 14b	herav: skal bestå av ren kjernekapital (prosentpoeng)			
EU 14c	Samlede SREP-krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)			
Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel og samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent av det samlede tilgjengelige ansvarlige kapital)				
EU 14d	Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)			
EU 14e	Samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	3,00 %	3,00 %	3,00 %
Likviditetsreserve (LCR)				
15	Likvide eiendeler (vektet verdi)	3.748.155	3.309.087	2.605.194
EU 16a	Utbetalinger (vektet verdi)	1.646.797	1.608.302	1.434.180
EU 16b	Innbetalinger (vektet verdi)	367.651	296.600	119.216
16	Netto utbetalinger (justert verdi)	1.279.147	1.311.702	1.314.964
17	Likviditetsreserve/LCR (i prosent)	293 %	252 %	198 %
Stabil finansiering (NSFR)				
18	Poster som gir stabil finansiering	27.747.425	26.607.164	28.613.272
19	Poster som krever stabil finansiering	21.144.503	20.365.245	28.233.989
20	Stabil finansiering/NSFR (i prosent)	131 %	131 %	101 %

Tabell 28 - EU OV1

		Beløp for samlet kredittrisikokspone- ring (TREA)		Samlet kapitalkrav
		a	b	c
		31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022
1	Kreditrisiko (eksklusive CCR)	15.314.408	15.351.632	1.225.153
2	Hvorav etter standartmetoden	15.291.459	15.351.632	1.223.317
3	I/A for standarmetodebanker			
4	I/A for standarmetodebanker			
EU 4a	I/A for standarmetodebanker			
5	I/A for standarmetodebanker			
6	Motpartskreditrisiko - CCR	91.855	105.576	7.348
7	Hvorav etter standartmetoden	46.287		3.703
8	Hvorav etter intermodellmetoden (IMM)	-		
EU 8a	Hvorav eksponering mot et CCP	-		
EU 8b	Hvorav kredittverdsettingsjustering - CVA	24.171	42.536	1.934
9	Hvorav annen CCR	21.397		1.712
10	I/A			
11	I/A			
12	I/A			
13	I/A			
14	I/A			
15	Oppgjørslisiko			-
16	Verdipapirisering utenfor handelsporteføljen (after the cap)			-
17	I/A for banker uten handelsportefølje			
18	I/A for banker uten handelsportefølje			
19	I/A for banker uten handelsportefølje			
EU 19a	I/A for banker uten handelsportefølje			
20	Posisjon for valuta- og råvarerisikoer (markedsrisiko)			-
21	Hvorav etter standartmetoden			-
22	Hvorav IMA			
EU 22a	Store engasjement			-
23	Operasjonell risiko	1.232.221	1.210.887	98.578
EU 23a	Hvorav etter basismetode	1.232.221	1.210.887	98.578
EU 23b	Hvorav etter standartmetoden			
EU 23c	Hvorav etter avansert metode			
24	Beløp under grenseverdien for fradrag (skal gis 250% risikovekt)			-
25	I/A			
26	I/A			
27	I/A			
28	I/A			
29	Totalt	16.638.484	16.668.096	1.331.079